

p

x

OCHTENDBESPREKING op woensdag 1 februari 1961

Aanwezig: ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVE~~

Discussie over de voortgangprocedure van aan de B.V.D. gerichte Special Committee stukken.

PH.D deelt mede, dat de hoofdredactrice van het veel gelezen blad "De Posthoorn" heeft aangeboden een redactioneel artikeltje op de voorpagina te plaatsen, waarin den lezers wordt aanbevolen eventueel gevonden tassen terug te brengen.

PH.D overhandigt een bundeltje stukken over de beantwoording van de vragen in de Kamer aan H.KA, daar hij van KA had vernomen dat H.KA het mogelijk in de ochtendbespreking zou aansnijden.
H.KA deelt echter mede eerst te willen afwachten wat er in de gedrukte stukken van de behandeling van de begroting in de Eerste Kamer zal staan.

1 februari 1961.

OCHTENDEESPREEKING op donderdag 2 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~O.V.J.~~

8

In dit verband vraagt PH.BVD of de heren al constructieve gedachten hebben over het probleem van de compartimentering binnen deze dienst, waarop het antwoord ontkennend luidt.

Op een opmerking van H.B zegt PH.BVD dat hij H.K/CH heeft gezegd een dagstaat in te leveren als hij informatie heeft die er voor in aanmerking komt. PH.BVD heeft als voorbeeld een KB/N dagstaat aan H.K/CH getoond.

H.C deelt mede, dat CS een gesprek heeft gehad met de heer _____, die zich bereid en gewillig toonde, maar nog zeer onder de indruk van het overlijden van zijn vader was.

KB/H deelt mede, dat inspecteur _____ van de I.D. Rotterdam gisteren hier geweest is met de mededeling dat het oog van B. en W. in Rotterdam gevallen is op _____ voor zittingneming in een of andere

- commissie -

commissie op sociaal terrein. kwam vragen of er vanwege de BVD op-
of aanmerkingen waren. KB/H heeft geantwoord, dat er voor ons geen enkele
reden was om uit een dergelijke commissie te weren.
PH.BVD memoreert dat de burgemeester van Rotterdam een huisvriend van
is en verzoekt KB/H te willen nagaan of niet met
de burgemeester reeds over deze zaak is gesproken.

KB/H deelt in dit verband mede, dat de Franse vertaalster niet geheel aan
de eisen voldoet. Zij heeft bovendien slechts $\frac{1}{2}$ dag beschikbaar, daar EJ
haar tegelijkertijd wil inwerken.

PH.D heeft een redactioneel artikeltje in het Handelsblad gelezen, waarin
zeer positief wordt gereageerd op de voorlichting over de civiele verdedi-
ging.

Op vraag van PH.BVD legt PH.D uit, dat overal wordt uitge-
nodigd als spreker en het is als zodanig, dat hij deze uitlatingen heeft
gedaan voor de Maatschappij van Handel en Nijverheid in Groningen.

PH.D heeft niets meer vernomen van het verhoor door de Marechaussee van
K/Z

Naar aanleiding van de notulen van gisteren zegt PH.BVD, dat de achterstand
van de rollen nog veel erger is bij K/CH.

PH.D komt terug op hetgeen PH.BVD indertijd met H.M. ambassadeur in Bonn heeft besproken over de verbindingsmiddelen. heeft nu verteld dat de verbindingsapparatuur van de ambassade in Bonn is aangepast aan de stand van de Nederlandse wetenschap op dit moment, hetgeen vrij ver is. PH.D geeft enkele technische details.

2 februari 1961

8

W

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.S~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : H.BVD

PH.D heeft voor zich een brief van de Minister van Buitenlandse Zaken aan de Ministerraad, waarin wordt teruggekomen op het voorstel om het laboratorium van professor tot "verboden plaats" te verklaren

Men is teruggekomen van het bovengenoemde voorstel en hangende het gesprek met Duitsland, de V.S. en Engeland tot een bevredigende regeling van de coördinatie der geheimhouding, is Nederland bereid tot geheimhouding van het ultra centrifuge project, op basis van de normale beveiligingsreglementen. De interne R.C.N. beveiliging zal als basis kunnen dienen om verder op door te bouwen. PH.D gelooft, dat wij Minister Toxopeüs kunnen zeggen, dat hij vanmorgen in de Ministerraad geheel accoord kan gaan met de voorstellen, die Buitenlandse Zaken in deze brief doet. PH.BVD vindt dit een goed staaltje van dressuur - Buitenlandse Zaken en Fock hebben volledig bakzeil gehaald.

PH.BVD vindt het een heel slecht staaltje van beveiligingsbeleid van onze regering. Buitenlandse Zaken wilde zich aanvankelijk baseren op de "wet bescherming staatsgeheimen" - bleek deze wet evenwel niet te kennen.

KB/G doet mededeling van een interview - na introductie van onze ambassade in Londen - van Mr. , correspondent van het Parool in Londen, daarvoor in Bonn.

De heer
deelde mede, dat hijzelf het initiatief tot het contact met heeft genomen, omdat deze de indruk maakte van critiek op de S.U. te kunnen incasseren. Dit bleek echter al gauw tactiek te zijn geweest, van dezelfde soort waarvan zich bedient.
Mr. die op den duur waarschijnlijk in de plaats van zal komen, is volgens KB/G misschien wel iemand die straks een gedachtenwisseling met ons over het Oost-West probleem op prijs stelt.
H.B kent de heer van toen zij beiden in een werkgroep zaten van de Grote Adviescommissie voor de Illegaliteit. De man heeft een goed verstand, werkt hard, maar is geen erg aangenaam mens, hetgeen KB/G bevestigt.

H.B wijst de advertentie in "De Posthoorn" over de tas aan.

H.KA is bij Dr. geweest die mededeelde dat a.s. dinsdag de Eerste Kamer-zitting is. Dr. zei desgevraagd geen bijzonderheden op deze zitting te verwachten. H.KA heeft in zeer algemene bewoordingen het verhaal gedaan van de checkingen voor professor Hij heeft de aanleiding genoemd, namelijk ~~een jongeman~~ die zijn hoofd gestoten heeft en verder dat dit sedert 1958 niet meer gebeurt, tenslotte dat niemand door de checkingen zijn kop heeft gestoten. Dr. zou in deze zin de Minister inlichten. H.KA heeft de garantie gegeven dat iemand van de Dienst tijdens het debat aanwezig zou zijn om zo nodig een formulering te geven. Het lijkt H.KA niet nodig BAB hiervoor te vragen, zodat PH.D aanwezig zal zijn en KA2 zich beschikbaar zal houden.

3 februari 1961.

*L een afgeschiedde of ingeniener
in de vliegtechniek bij het
Raketen naar een positie
bij ondervermijgen met
beveiliging herhaaldelijk*

8

OGHTENDBESPREEKING op zaterdag 4 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~
Afwezig : H.BVD - ~~OWJ~~

Discussie over de K/CH dagstaat. Zoals KB/G opmerkt, is dit de eerste keer dat wij horen van dergelijke bijeenkomsten. Wel hebben wij eerder gehoord dat de handelsattaché's van de landen van het communistische blok bij elkaar kwamen, waar overigens geen zaken van belang werden besproken. PH.BVD leest de nota van K/CH dd. 3-2-1961 gedeeltelijk voor. PH.B krijgt de indruk, dat bang is dat het gezelschap van ambassadeurs hem zal attackeren over het Chinese standpunt, waardoor hij zijn gezicht zou verliezen tegenover Peking. Men is het er over eens dat het een uitermate interessant bericht is.

KB/N2 deelt mede, dat bevestigd is dat lid geworden is van de S.W.P. Hij heeft dit zelf medegedeeld op een vergadering van de Nederlandse Vredes Raad, hetgeen felle reacties schijnt te hebben uitgelokt.

PH.B ziet in De Waarheid dat volgens het nu toegelaten recept er in het Noorden van Europa een conferentie heeft plaats gehad van de partijen van

- Denemarken -

Denemarken, Noorwegen en Zweden. Ter sprake is geweest de gevaren van de atoombewapening.

Naast financiële steun voor de student , komt nu ook morele steun binnen, aldus PH.B.
KB/N2 deelt mede, dat het ANJV van plan is er een demonstratie van te maken. Men hoopt, dat professor zich dan goed kan houden.
H.C zegt dat OVJ met Mr. heeft gesproken, die het geheel een onzinnige vertoning vond en er over denkt de zaak te seponeren. Volgens hem heeft de fotograaf tegen zichzelf in bescherming genomen, omdat hij een overtreding van de auteurswet aan het begaan was. OVJ heeft aangeboden achtergrondgegevens te verstrekken als Justitie er prijs op stelt.

H.D. vertelt, dat de NATO gonsde van verhalen dat moest opvolgen.

is weer gezond en dank zij een gezonde leefwijze zal hij het nog best een tijdje vol houden.

H.D. kreeg de indruk dat blijkbaar een serieuze kandidaat is.

Verder werd H.D. verteld dat Mr. Mijnlieff als opvolger van naar de NATO zou gaan. H.C. vraagt zich af of dit verband houdt met het feit dat belast is met de civiele verdedigingsvoorbereiding.

H.KA wijst er op dat O.O. en V. meer taken heeft dan dit.

Het is PH.B. opgevallen dat in de rubriek "Dezer dagen" van de NRC en Mijnlieff beiden werden genoemd t.a.v. voorlichting van de burgerij over de civiele verdediging. Het standpunt van Generaal t.a.v. dit onderwerp werd het meest aanvaardbaar geacht. Het artikeltje was zeer constructief gesteld.

Verder heeft H.D. gesproken, die coördinator is geworden van militaire en civiele (beveiliging in Frankrijk, al moet nog een bureau voor hem gecreëerd worden.

vertelde dat aan vrij vergaande toezeggingen zijn gedaan, namelijk dat hij aan het hoofd van een tweede securitydienst van Euratom zou komen te staan. In juni wist dit al en heeft hij ook al de beslissing genomen, ontslag aan te bieden.

H.C. merkt op, dat het wel merkwaardig is dat er twee securitybureaus van Euratom zouden zijn, terwijl zij geen geheimen hebben en zij voor het enige dat zij zouden kunnen doen, namelijk personele beveiliging, geen statuut hebben.

H.D. heeft tegen gezegd, dat de reden dat wij een kandidaat voor de vacature hebben gepresenteerd, niet is dat wij deze man kwijt zouden willen zijn, maar dat wij willen voorkomen dat de zaak wordt overgenomen door een niet-vakman.

H.KA deelt mede, van PH.D gehoord te hebben dat de tas van K/Z terecht is. Hij is gevonden door een 17-jarige jongen, die hem onder zich had gehouden, omdat hij het erg druk had. Men is het er over eens, dat hiermee de zaak niet afgelopen is, maar dat E IX onderzoeken naar de winder en anderen moeten worden uitgevoerd.

H.KA deelt mede, dat de "waarde ambtgenoot" circulaire naar aanleiding van de zaak uit is gegaan.
PH.BVD raadt H.D aan over enkele dagen bij de BVA's van verschillende departementen te informeren hoe het beveiligingsbeleid van de verzending is geweest.

4 februari 1961.

8 1/2
OCHTENDBESPREKING op maandag 6 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.RA~~ - ~~QVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : H.BVD

H.D deelt mede, dat de tas van K/Z op de ochtend zelf door een scholier van het St. Aloysius College is opgeraapt, die hem in het fietsenhok van de school heeft gezet en verder vergeten heeft. Toevallig zag de jongen de advertentie in "De Posthoorn". Het onderzoek tegen , dat door de sous-chef Marine Staf is ingesteld, loopt verder door, de scholier is nagekeken bij de politie en ook het onderzoek naar de mogelijke schade van het incident, in handen van Marechaussee en politie, gaat voort.

6 februari 1961.

OCHTENDBESPREEKING op dinsdag 7 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.K.A.~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B.~~ - ~~H.C.~~ - ~~H.D.~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : H.BVD

Men komt te spreken over het bericht uit de KB/N dagstaat over de oprichting van een patronage-comité voor de Nederlandse afdeling van het Internationale Dachau Comité.

Zoals H.B zegt, al is het comité in Nederland niet in communistische handen, daarom zit het toch nog wel in communistisch vaarwater en met het oog op de démarche van de heer [] bij de Minister-President zou het aanbeveling verdienen laatstgenoemde te waarschuwen. H.B zal hiertoe een beknopt rapportje laten opmaken over de achtergrond van het Internationale Dachau Comité en aan PH.BVD sturen, zodat deze het met een briefje voor de Minister-President kan versturen.

PH.BVD heeft de P.G. Den Haag opgebeld en hem verteld over het vonnis van

De P.G. wilde bijzonder graag het vonnis hebben, omdat hij aan de hand hiervan de rechterlijke macht wilde duidelijk maken hoeveel "pond" er op een vergrijp tegen de Veiligheid van de Staat staat. Mr. [] verzocht PH.BVD de kwestie tevens in de P.G.-vergadering te brengen.

H.B heeft vernomen dat radio Moskou dezer dagen, in antwoord op een vraag van een meneer [] uit Venlo, gezegd heeft dat bij de lancering in de herfst, waarover zoveel geruchten geweest zijn, geen homo sapiens meegelanceerd was. H.B zal laten nagaan of meneer [] bestaat. Het is daarom aardig dat radio Moskou dit in antwoord op een vraag uit Nederland meldt, omdat Wiessing alhier zegt dat hem bekend is, dat er wél een mens bij betrokken is geweest.

OVJ deelt mede dat het Hoofd van de B.V.D. een brief heeft gekregen van Mr. , de advocaat van Sal Santen, waarin hij wijst op het belang dat hij de namen en adressen ontvangt van de B.V.D.-ambtenaren, die Sal Santen in april 1960 na zijn ontmoeting in een café aan het Rembrandtplein met Oeldrich en , gevolgd hebben.

OVJ vraagt of in de geschiedenis van de B.V.D. wel eens eerder een soortgelijke vraag van een advocaat is binnengekomen.

De vergadering kan zich dit niet herinneren.

KB/N deelt mede destijds van gehoord te hebben dat Santen gezegd had gemerkt te hebben, dat hij na afloop van de ontmoeting gevolgd werd. OVJ heeft idee dat de verdediging het wil gooien op provocatie; dat de Overheid al op de hoogte was van deze feiten en het toch heeft laten doorgaan.

Dit gebeurt in de praktijk natuurlijk altijd, aldus OVJ. In dit geval kan de provocatie evenwel misschien verder aangewezen worden.

KB/N komt in dit verband te spreken over het feit dat een handige advocaat er onmiddellijk achter zal komen waar de informant zich ophoudt en hem dan zal dagvaarden. Het is al onbegrijpelijk dat de advocaat de vorige maal zijn pogingen al zo spoedig gestaakt heeft.

OVJ zal met Mr. overleggen dat de informant niet verschijnt als hij gedagvaard mocht worden. Dat hij op een gegeven ogenblik gedagvaard en als provocateur aan de kaak gesteld zal worden, ligt evenwel in het verschiet.

Ten aanzien van het verzoek van Mr. meent H.B, dat wij ons zonder meer kunnen beroepen op het ambtsgeheim.

PH.BVD gelooft, dat wij met de advocaat moeten praten en hem aan het verstand brengen, dat hij van ons geen inlichtingen moet verwachten.

OVJ merkt echter op, dat het in bepaalde zaken - en waarschijnlijk ook deze - voor de verdediger van belang kan zijn een rel te maken door bijvoorbeeld het hoofd van de B.V.D. te dagvaarden, die dan verplicht is om te komen, al kan hij zich op zijn ambtsgeheim beroepen.

PH.BVD herhaalt dat volgens hem en naar de ervaring hem geleerd heeft, de enige oplossing is om met de advocaat te gaan praten, wil men buiten de pers en de controverse blijven.

Tevens moeten wij Mr. duidelijk maken dat hij niet op ons kan rekenen voor het doen van verklaringen, aldus PH.BVD.

H.KA vindt het gevaarlijk en wijst er op dat er ongetwijfeld geld achter deze zaak zit die, zoals ook H.B betoogt, in verband met de kwestie Algerije in vrij brede kring belangstellenden en sympathisanten heeft.

OVJ houdt er dan ook rekening mee, dat de advocaat publicatie juist zou toejuichen.

KB/N tot slot, houdt rekening met de mogelijkheid dat of een ambte- naar van Justitie Mr. hebben ingelicht.

H.D vestigt er de aandacht op dat het bureau dat in Frankrijk krijgen, belast zal zijn met de coördinering van militaire en civiele atoombeveiliging.

H.D wil t.a.v. hetgeen in de notulen van 4 februari is gezegd over de wenselijkheid van E IX onderzoeken naar de vinder en anderen, zeggen,

het onderzoek op het ogenblik in handen van de Marechaussee is en dat wij daar niet doorheen moeten lopen. H.D is het met H.C eens dat het de vraag is of de Marechaussee vakkundig het sluitstuk van een compromitteringsonderzoek kan leveren, maar wij kunnen daarom niet de Marine en de Marechaussee tevoren disqualificeren.

H.D hoopt in ieder geval dat Marine begrepen heeft dat zij bij het zoeken naar tassen onmiddellijk de recherche moeten inschakelen. Het blijkt overigens, dat de Marid wel gevraagd heeft een luidsprekerwagen in te schakelen, maar dat de politie gezegd heeft dat deze alleen werd gebruikt in gevallen van vergiffen die in het ongerede zijn geraakt.

H.D heeft gehoord dat er in het Marimba VARA radioprogramma de opvolging van de B.V.D. ter sprake is geweest, waarbij Marimba zei in het vervolg in plaats van de heer Sinninghe Damsté de geheimzinnigheden de wereld in te zullen sturen.

Vanmiddag is de Eerste Kamer zitting over de begroting van Binnenlandse Zaken, waar KA2 en PH.D aanwezig zullen zijn, aldus H.KA.

7 februari 1961.

- 8

OCHTENDEBESPREKING op woensdag 8 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.G~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : H.BVD

Notulen gisteren:

In de zin van de passage over Mr. "PH.BVD gelooft, dat wij met de advocaat moeten praten", heeft PH.BVD de restrictie genoemd: "mits de inlichtingen over hem dit toelaten" en verzoekt dit aan de zin toe te voegen.

H.KA heeft gisteren de behandeling door Mr. In 't Veld in de Eerste Kamer van het geval gemist. KA2 vertelde, dat In 't Veld een stuk bij zich had, waaruit hij voorlas. Hij had zich verheugd getoond over de "Waarde Ambtgenoot" circulaire en stelde geen vragen aan Minister Toxopeüs. Hij zou alleen gaarne zien, dat de Minister coördinerend optreedt tussen de andere ministers.

PH.BVD heeft gehoord dat Haken tegen de BVD heeft geageerd en dat In 't Veld hierop in positieve zin heeft geantwoord!

PH.B had gisteren van al gehoord dat In 't Veld van plan was op een andere manier op te treden over de B.V.D. dan tot nog toe.

- en waarschijnlijk vele anderen van de Partij v.d. Arbeid - was het kennelijk niet eens met de manier van ageren van In 't Veld tegen de B.V.D. in de Eerste Kamer.

OVJ deelt mede, dat mevrouw schadevergoeding van f 900.-- aan de Minister van Landbouw heeft gevraagd, die wel bereid was hierop in te gaan. Zij had een auto moeten aanschaffen. De Directeur van de betrokken afdeling, waaronder professor staat, had laatstgenoemde nog een "katje" willen geven, maar daar voelde de Minister niets voor.

KA2 heeft verder verteld - aldus H.KA - dat de heer Rijers (CHU) had gezegd, dat een dienst als de B.V.D. nodig was om de infiltratie van het communisme, die men niet moest onderschatten, tegen te gaan.

Minister Toxopeüs moet vandaag antwoorden, maar er is niets voor hem om op in te gaan, dus wil H.KA vandaag verstek laten gaan.

OVJ brengt de volgende vraag ter tafel. Wat moet onze dienst doen als morgen de Indonesiërs iets ondernemen tegen Nieuw Guinea. Verwacht men dan iets van ons en zo ja, wat?

Men spreekt er over dat er nog steeds honderden Indonesische studenten in Nederland studeren en verder dat ook onder de Ambonnezen pro Republiek Indonesia-elementen zijn. Vroeger had K/CH een gedetailleerde lijst van foute Indonesiërs, maar H.K/CH heeft tegen OVJ gezegd dat de werkzaamheden tegen de Indonesiërs langzamerhand aflopen. Onze werkzaamheden zullen overigens ~~ook~~ op het gebied van "met Indonesië heulende Nederlanders" liggen. Besloten wordt, dat H.K/CH gevraagd zal worden waarover hij op het gebied van Indonesië beschikt en vervolgens zal worden uitgenodigd deel te nemen aan de Aurora om verslag uit te brengen, zodat alle aanwezigen hiervan kennis kunnen nemen.

PH.B ziet in De Waarheid, dat in het congres van het Verenigd Verzet de -zaak weer aan de orde is geweest.

H.KA deelt mede, dat gisterenmiddag een COBO-vergadering heeft plaatsgevonden, waar de heer als hoofd van het ingestelde bureau oorlogsvoorbereiding is gepresenteerd. Zijn aanduiding zal in het vervolg zijn: K/OV. Gesproken is over de instructie op basis waarvan de heer gaat werken. H.KA zal deze instructie aan de afdelingshoofden laten distribueren. Doordat de heer het werk zal gaan doen, wordt het COBO terug gebracht tot een ondersteunend orgaan, terwijl ook de leiding van de COBO, die tot nog toe aan H.KA was toegevallen, hierdoor veel eenvoudiger zal worden.

Uit de vergadering gingen stemmen op die zich afvroegen waar de functie van de COBO dan uit zal bestaan. Er staat namelijk in de instructie dat de heer zich tot de dienstleiding zal wenden met zijn studieresultaten en na verkregen goedkeuring hiervan aan het werk kan gaan. Waar is hier plaats voor de COBO? H.KA heeft dit beantwoord met te zeggen dat de dienstleiding bij het beoordelen van de voorstellen van K/OV de COBO zal moeten raadplegen, dan wel dat K/OV tevoren de COBO om advies vraagt, een en ander

afhangende van het onderwerp. De vergadering is toen tevreden uit elkaar gegaan.

Op vraag van KB/N of de acquisitie hier geen rol in krijgt te spelen, zegt H.KA dat hij met opzet de KB's vooralsnog niet heeft willen lastig vallen, maar dat zij er zeker bij betrokken zullen worden van nu af aan. K/OV zal nu beginnen met het opzetten van een schematisch plan hoe hij zijn werkzaamheden ziet, dat hij aan de COBO zal aanbieden. K/OV kan elk ogenblik beginnen, maar H.KA moet eerst een stoel voor hem vinden. Volgt discussie hoe men nog ruimte kan maken in het gebouw.

OVJ deelt mede, dat H.BVD gisteren met een notitie van B over het Internationale Dachau Comité bij de Minister-President is geweest. Professor De Quay had medegedeeld, dat had gezegd dat premier en Kardinaal er ook in zouden zitten. De heer De Quay zal dit nu laten navragen bij de Nederlandse ambassade in Brussel. Als het waar blijkt te zijn, zal hij het er bij laten zitten.

OVJ heeft gisteren de heer opgebeld en hoorde dat Mr. bij de rechter-commissaris het verzoek had ingediend te mogen horen en bij dit verhoor vragen heeft gesteld over de volgerij door de B.V.D. en andere bijzonderheden. De rechter-commissaris, mevrouw, heeft deze vragen niet toegelaten als niet ter zake dienende.

Op vraag OVJ had Mr. gezegd dat de raadsman wel fatsoenlijk is, maar geschift.

OVJ houdt het voor mogelijk dat de verdediging later toch weer vervelend wordt.

Mr. had mededeling gedaan dat de verlenging van de voorlopige hechtenis met enige moeilijkheden gepaard was gegaan van de zijde van de Raadkamer.

OVJ die de brief van Mr. eigenaardig vindt (alsof je een wildvreemde man vraagt je een ton te willen lenen), zal kalm afwachten of hij nog een keer schrijft en dan misschien meer gemotiveerd.

H.C zegt tegen PH.BVD, dat hij gehoord heeft dat onze ambassadeur in Moskou, Mr., van 8 tot 22 februari in het land is.

8 februari 1961.

9
OCHTENDBESPREEKING op donderdag 9 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OWJ~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KBA~~ - ~~H.R/CH~~
Afwezig : H.BVD

Notulen gisteren:

H.D verandert in de passage op pagina 2 over Indonesië, in de één na de laatste zin het woord "meer" in "ook", waardoor deze wordt: Onze werkzaamheden zullen overigens ook op het gebied van "met Indonesië heulende Nederlanders" liggen.

H.C doet mededelingen van het zeer uitgebreide verslag in de Londense "Times" over de Portland zaak. Hieruit blijkt o.a. dat M.I.5 in plaats van één , meerdere mensen als getuige heeft laten verschijnen. H.C neemt aan dat het volgers zijn.

PH.B ziet in De Volkskrant dat ARISTOV van uit Syberie (onbekend welke functie hij daar bekleedde) is overgeplaatst als ambassadeur in Polen.

H.D heeft een briefje van de Marechaussee voor zich over de stagnatie in de toezending van rapporten. De distributie op dit briefje vermeld, is: Hoofd BVD, Hoofd BID, Hoofd G2B, Hoofd Marid en Hoofd Luid. Deze distributie verbaast H.D zeer.

H.C herinnert er aan dat dit reeds eerder ter sprake kwam en verder dat op iedere brief van de Marechaussee de distributie vermeld staat.

PH.BVD wijst er op dat in het charter van de Marechaussee wordt gesproken over werkzaamheden ten behoeve van "de betrokken inlichtingendienst", hetgeen zij uiteraard graag in de ruimste zin van het woord opvatten.

PH.BVD zou graag hebben, dat wij door de Marechaussee worden erkend als "de altijd betrokken dienst", maar is bang dat een dergelijke policy-verandering op aanzienlijke tegenstand bij de andere diensten zal stuiten.

H.KA arriveerde gisteren juist bijtijds in de Eerste Kamer om Minister Toxopeüs te horen antwoorden over de B.V.D. De heer In 't Veld en de Minister waren nader tot elkaar gekomen. Een en ander was zeer verhelderend geweest. De heren moesten echter wel bedenken dat dit niet het enige was, dat de B.V.D. doet. De B.V.D. doet nog andere zeer belangrijke zaken voor de veiligheid van het land. Gelukkig heeft Minister Toxopeüs dus iets constructiefs gezegd, al had H.KA er graag iets meer accent in gehoord.

H.KA deelt mede, dat ^{hij} H.C ten behoeve van de heer om de kamer van de heer zal vragen voor een week. Na de 20e februari zal de heer gedurende twee maanden op de kamer van PH.E kunnen zitten. Daarna zien we wel verder.

PH.BVD kreeg een telefoontje van de heer , die vertelde opgebeld te zijn door de politie Rijswijk. Zij hadden een verzoek van de Cubaanse ambassade gekregen de Nederlandse voorschriften terzake het invoeren en dragen van wapens mede te delen. De behandelende inspecteur heeft de betreffende bepalingen medegedeeld en de heer ingelicht. H.D vraagt of dit niet naar de P.G.'s moet.

PH.BVD is gisteren bij de burgemeester van Rotterdam geweest naar aanleiding van een eventuele benoeming van in een commissie. De heer Van

PH.BVD heeft H.K/CH erbij gevraagd, omdat hij wil spreken over wat ons te doen staat in het geval dat Indonesië onze vijand zou worden (notulen gisteren). Volgens ons charter moeten wij gegevens inwinnen omtrent staatsgevaarlijke personen en extremistische stromingen. Wat betreft het laatste hebben wij ons feitelijk geheel gericht op het links-extremisme en doen slechts voor de etalage iets aan het rechts-extremisme. Waar het nu echter om gaat is, dat aan het begrip staatsgevaarlijk een andere inhoud zal moeten worden gegeven als wij iets willen gaan doen in het geval van een conflict met Indonesië. PH.BVD noemt de verschillende groepen op die thans door ons uitsluitend worden bekeken voor zover de personen binnen het links-extremisme vallen, maar die dan mogelijk onder het hoofd staatsgevaarlijk kunnen worden gerekend.

OVJ merkt op dat er twee mogelijkheden zijn, òf Justitie gaat over tot het interneren van alle personen van Indonesische nationaliteit, in welk geval wij er dan niets mee te maken hebben, òf er wordt bij het interneren selectief te werk gegaan. In het laatste geval ligt er een taak voor ons. H.C meent, dat de maatregelen die de Regering zal nemen, ook zullen afhangen van wat de Indonesiërs t.a.v. de Nederlanders in Indonesië doen. In ieder geval zal de Regering zich op een gegeven moment tot ons wenden om lijsten met namen te krijgen.

H.D denkt, dat het Inwendige Veiligheid-patroon compleet gevolgd zal worden. Los hiervan staat de selectie van personen.

OVJ zou bij deze selectie zich dan willen laten leiden door de vraag: Van welke mensen kan actie tegen Nederland verwacht worden? OVJ vraagt zich af of wij deze vraag niet bij Justitie of Buitenlandse Zaken moeten neerleggen.

H.K/CH bespreekt de volgende categorieën, waarop wij in het bijzonder attent zouden moeten zijn.

1. H.K/CH ziet het gevaar in de eerste plaats in de communistische hoek - wat gaat de C.P.N. doen als het zo ver is.
H.KA, PH.B en KB/N geloven dat dat "doen" weinig om het lijf zal hebben en OVJ merkt op, dat als wij iets tegen Nederlanders willen ondernemen, hiervoor een bijzondere rechtstoestand nodig is, bijvoorbeeld de staat van beleg.
2. De Indonesiërs, waaronder zich vele spijt-optanten bevinden, die nog geen Nederlandse nationaliteit bezitten. Dezen kunnen als staatsgevaarlijke groep verwaarloosd worden.
Verder een aantal Indonesische studenten in Delft, die geen gevolg hebben

gegeven aan de oproep van de R.I. om hun studie in het buitenland voort te zetten, omdat zij fel anti-Soekarno zijn. Deze Indonesiërs studeerden ten dele vliegtuigbouw. H.K/CH denkt, dat de meesten van hun Nederland al verlaten hebben.

Men vindt toch, dat wij deze categorie, vooral gezien hun studievak, niet zonder meer kunnen verwaarlozen.

Van de Indonesiërs verwacht H.K/CH voornamelijk van hoogstens 4 of 5 mensen moeilijkheden. De Indonesiërs die heftig anti-Nederlands waren, zijn al weggegaan.

3. Een derde groep, die in zijn geheel in de gaten gehouden moet worden, zijn de schepelingen, die bijna allemaal lid van de SOBSI zijn en in contact staan met van de C.P.N. Deze groep is slinkende, omdat de Sobsi ze langzamerhand weghaalt.
4. De Ambonnezen vallen onder Marga Klompé. Wij hadden vroeger vrij geregeld informatie uit de kampen, maar dit is waarschijnlijk niet volgehouden. De gegevens die wij thans over de Ambonnezen hebben, zijn allesbehalve compleet. Wij zullen speciale aandacht moeten schenken aan de linkse militante stromingen, bijvoorbeeld die onder leiding van in West-Kapelle. Verder de Usdek, de raad die zich bezig houdt met de terugkeer van de Ambonnezen naar Indonesië. De Usdek staat onder leiding van en zou moeilijkheden kunnen veroorzaken, daar zij vrij militant is.
5. De Chinezen met Indonesische nationaliteit vormen een probleem op zich zelf. Een klein gedeelte van deze - ook slinkende - groep staat min of meer onder de invloed van de C.V. Nu bestaat de mogelijkheid dat de C.V. instructies zal gaan geven aan haar agenten als er een conflict uitbreekt. Dezen komen dan in gewetensconflict, omdat zij meer voelen voor de Nederlandse regering dan voor de Indonesische regering. H.K/CH zou dan ook als het op interneren aankomt, niet alle Chinezen met Indonesische nationaliteit willen interneren, maar zich willen beperken tot groepen waarvan actie te verwachten is.
6. De twee mensen, die zijn achtergebleven van het Indonesische Hoge Commissariaat, zou H.K/CH zonder meer op de lijst willen zetten. H.C gelooft, dat er rekening mee gehouden moet worden, dat deze twee mensen gekoppeld zijn aan de militair-attaché in Bonn, en zou als zevende groep
7. het eventuele agentennet in Nederland van op de korrel willen nemen.

Overigens heeft H.K/CH niet het idee dat de activiteiten van een groot gevaar voor Nederland opleveren.

8. Een groep, die ongetwijfeld, zij het passief, verzet zal gaan plegen, zijn de fellow travellers als professor , Ds. etc.

Conclusie: Ten aanzien van de te volgen werkwijze, wordt afgesproken dat H.K/CH zal beginnen met een inventaris op te maken van mogelijke acties. Hiertoe zal hij o.a. contact opnemen met de C.A.Z. Als wij deze inventaris

hebben, zal PH.BVD naar Minister Toxopeüs gaan en hem zeggen dat wij op de bijzondere toestand voorbereid moeten zijn en wat zijn opinie is. Daarna zal overleg gepleegd moeten worden, te beginnen met Mr. , waarna een samenspraak Mijnlieff, v.d.Minne, BVD het gebied behoorlijk zou coveren. Niet vergeten moet worden bij dit alles, dat staatssecretaris Bot ook een duit in het zakje zal willen doen.

9 februari 1961.

OGHTENDBESPREEKING op vrijdag 10 februari 1961

8

Aanwezig: PH.BVD - H.KA - OVJ - PH.B - H.C - H.D - KB/G - KB/N
Afwezig : H.BVD

PH.BVD gelooft, dat het voor H.K/CH een eye-opener is geweest bij de Aurora-vergadering gezeten te hebben en dat hij het bijzonder nuttig heeft gevonden. PH.BVD zou derhalve willen voorstellen H.K/CH een stoel aan deze tafel aan te bieden, zij het om te beginnen alleen om te zien of het voor hem de moeite waard is om dagelijks een uur van zijn tijd aan de vergadering te besteden. Zoals het nu is, is H.K/CH bepaald niet geïntegreerd. H.C gelooft, dat als H.K/CH met de dienst in contact wil raken, hij bij de Aurora moet zitten. H.KA zou toch met de beslissing over permanente deelneming even willen wachten, ook voor H.K/CH zelf.

PH.BVD komt te spreken over de vier instellingen die gevraagd hebben om een verklaring van non-bezwaar, t.w. Stichting Uilespiegel, Stichting Pegasus, Stichting Bepenak en C.V. Persorganen PH.BVD is hierover bij Financiën geweest op verzoek van Justitie en heeft gesproken met Mr. . De verklaring zal namelijk niet worden geweigerd op basis van Openbare Orde, maar op het financiële aspect. Justitie gaat er van uit, dat als zij om nadere gegevens vragen, hun toch een rad voor ogen gedraaid zal worden. Het stuit Justitie tegen de borst de non-bezwaar verklaring af te geven, maar zij hebben de beslissing over wat verder gedaan moest worden, aan de B.V.D. overgelaten, daar volgens hen ons belang bij deze zaak groter is dan dat van Justitie. Dit is dus voor ons het moment om er binnen te komen. Financiën wil nu schrijven aan de Centrale Accountantsdienst, die dan een paar handige knapen beschikbaar zou moeten stellen, die (na een E IX onderzoek) voldoende gebriefed worden. Op vraag van OVJ zegt PH.BVD, dat de FIOD altijd een onderzoek heeft geweigerd op grond van het feit dat er voor hun te weinig uit kwam. KB/N gelooft, dat begonnen moet worden met de Accountantsdienst en memoreert dat de FIOD indertijd gezegd heeft, dat zij alleen op aanwijzing van de rijksaccountant in deze zaak wil duiken. KB/N zou er de voorkeur aan geven, de accountants er ongebriefed heen te sturen, want wij weten niet genoeg van het zakelijke en zij kunnen niet beoordelen waar zij hun mond moeten houden en waar niet. Ook H.KA is van mening, dat een diepgaande briefing te gevaarlijk is. OVJ zou toch ook de FIOD willen inschakelen. Zijn ervaring met de rijksaccountants is, dat dit argeloze lieden zijn, die niet verwachten beduvelde te worden, terwijl de FIOD-mensen het gezonde wantrouwen van opsporingsambtenaren hebben. PH.BVD zal deze punten aan de heer voorleggen.

Een verdere informatie die misschien op het gebied van de psychologische oorlogsvoering kan worden uitgebuit is de volgende. Het Hoofd van de Handelsafdeling van de Hongaarse legatie alhier, is van mening dat de Nederlandse economische autoriteiten en zakenlieden, te veel het idee hebben dat de satellieten een volledige economische eenheid vormen met Rusland. De handelsvertegenwoordigers van de satellietlanden vinden het onaangenaam, dat op deze manier het kleine beetje zelfstandigheid dat zij nog hebben, wordt genegeerd. Speciaal de heer ... van Landbouw zou zich in deze zin hebben uitgelaten, tot ongenoegen van de Hongaren. Men is het er over eens, dat dit zeer zeker een punt is waarmee men kan scoren, omdat men hiermee op de nationale gevoelens van de betrokken satellietlanden speelt. Evenwel, men zou de mensen in Nederland hiertoe moeten opvoeden en dat lukt nooit. Alleen als het volgen van een dergelijke koers financieel voordeel voor de Nederlandse ambtenaren c.q. handelsheden met zich mee zal brengen, zou hier iets bereikt kunnen worden.

T. Nederlandse

PH.B deelt mede, dat de zaak is terug verwezen naar de instructie.

H.KA brengt ter sprake een voorval dat zich heeft voorgedaan bij de tweede lezing die KB/G j.l. dinsdag heeft gehouden voor een C - KB gezelschap. De maandag tevoren had KB/G een dergelijk verhaal voor een iets minder intiem gezelschap gehouden, maar zoals KB/G mededeelt, de inhoud was in grote trekken hetzelfde.

H.AZ die 's maandags verhinderd was en dinsdags de lezing wilde bijwonen, heeft nu aan H.KA verteld dat hij tevoren er door CRES op opmerkzaam is gemaakt, dat dit een gezelschap was in de KB sfeer. De heer ... heeft verder KB/G opgewacht en hem gewaarschuwd dat H.AZ in de vergaderzaal zat. H.AZ heeft zich over deze mentaliteit beklagd, die zoals hij zei niet reëel meer is. KB/G gelooft, dat het zo zit: KO wist niet wat voor verschillen hij in zijn twee lezingen had aangebracht en achtte het nodig hem te waarschuwen. Zij wisten niet, dat dit geen essentiële verschillen zouden zijn. Overigens heeft H.AZ een actief aandeel in de discussie genomen en heeft KB/G met hem nuttige afspraken kunnen maken.

H.C is van mening dat hoe meer H.AZ van dit soort dingen te weten komt, des te beter. Het is weer het opzetten van de KO-pet, wanneer het hun het beste uitkomt, aldus H.C.

OVJ is van oordeel dat het goed is, dat CRES en ... hier iets over te horen krijgen.

H.C stelt voor, dat H.AZ een notitie maakt en H.KA zal de zaak doornemen met H.KO, die verantwoordelijk is voor deze cursus.

10 februari 1961.

OCHTENDBESPREEKING op zaterdag 11 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~QV6~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~

PH.BVD vertelt hoe Mr. , toen PH.BVD bij de B.V.D. in dienst kwam, hem had gevraagd, waarom hij bij een dergelijke geheimzinnig doenerij wilde gaan werken en dat een paar jaar later de heer heeft geadviseerd het budget van de B.V.D. onder handen te nemen. Nu echter toont de heer zich zonder meer tot medewerking bereid, zoals gebleken is in een operationele zaak, waarvoor PH.BVD zich tot hem gewend heeft en ook nu weer in de zaak tegen Pegasus etc. Hij heeft verklaard dat wij niet de FIOD of de Centrale Accountantsdienst moeten inschakelen, maar de Rijksaccountantsdienst. Dit is een dienst die wordt ingeschakeld bijvoorbeeld als een Officier van Justitie niet uit een zaak kan komen. De heer zal met spreken en daarna contact met PH.BVD opnemen.

De kwestie van (voorgeschiedenis niet op Aurora besproken) is ook door PH.BVD met de heer besproken.
PH.BVD zal een concept maken en dit met D en H.KA bespreken.

KB/N deelt mede, dat de Partij op hoog niveau besloten heeft te trachten contact te zoeken met de lagere bestuurders van het N.V.V., die in de afgelopen stakingen bewezen hebben over strijdkracht te beschikken. Wij zullen in de gaten moeten houden hoe dit uitpakt, maar KB/N gelooft niet dat de CPN er veel succes mee zal hebben.

11 februari 1961.

OCHTENDBESPREKING op maandag 13 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OWJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~
Afwezig: ~~H.BVD~~ - ~~H.K/CH~~

H.B vestigt de aandacht op een bericht in De Volkskrant, waaruit blijkt dat de New York Times en de Observer tegelijk uitkomen met een artikel over het geschil tussen Rusland en China. Beide spreken er over dat zij de beschikking hebben gehad over rapporten die de laatste tijd in enkele Westelijke landen zijn binnengekomen. Wetende dat de New York Times vaker van C.I.A. afkomstige informatie spui't, neemt H.B aan dat de Observer hetzelfde voor M.I.6 heeft gedaan. Men heeft dus waarschijnlijk besloten de release gelijktijdig en gezamenlijk te doen.

PH.BVD maakt een afspraak met H.B voor morgenochtend 10 uur voor een bespreking, alvorens naar Vlaardingen te gaan. H.B zal tevoren de vergaderverslagen bij de heer laten opvragen en doorlezen.

H.B heeft in de courant gelezen, dat een groep van 20 Wit-Russen uit Kazakstan in september een, door de Unesco georganiseerd, bezoek gaat brengen aan Nederland. Dit lijkt wel een herhaling te zijn van het bezoek van de Oekraïense vakbondslieden van verleden jaar

KB/N2 heeft nog geen informatie over het a.s. bezoek.

H.B memoreert een voortreffelijke rapportage over het Oekraïense bezoek van KB/N en houdt zich voor een soortgelijke informatie aanbevelen.

PH.BVD heeft -

PH.BVD heeft het NATO-stuk over de vier West-Duitse spionagegevallen gelezen en merkt op, dat hieruit niet blijkt hoe deze mensen zijn ontdekt, hetgeen voor onze dienst toch van veel belang is. H.C merkt op, dat de acute aanleiding tot ingrijpen meestal in het operationele vlak ligt en dus niet in een dergelijk stuk wordt vermeld.

H.B doet mededeling van een stukje uit de courant, dat havens in Spanje gaat bestuderen. Men spreekt verder over deze figuur, die bij de Dienst heeft gewerkt en deze in 1955 heeft verlaten.

Afgesproken wordt, dat woensdagochtend om 8.30 uur een voorbespreking tussen H.D en PH.BVD voor de Inwendige Veiligheid vergadering zal plaatsvinden.

H.C zal PH.C vragen of het nut heeft dat C hierbij is, in verband met een tweetal onderwerpen.

H.D zal PH.BVD de bundel Inwendige Veiligheid sturen.

13 februari 1961.

2

Mhr

x

OGHTENDBESPREEKING op dinsdag 14 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.RA~~ - ~~OWJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig: ~~H.BVD~~

Van het bericht uit de KB/N dagstaat is de laatste alinea interessant, omdat deze de indruk geeft dat de Russen contrôleren of de C.P.N. wel actief genoeg is bij de uitvoering van de anti-Atoomacties ingevolge de resoluties die in Moskou zijn genomen.

KB/N2 komt terug op hetgeen is gezegd over de publicatie in de New York Times en Observer. De Nederlandse pers is uiteenloper in haar mededelingen. Zo spreekt één courant er over dat de Amerikanen over documenten beschikken en een ander dat deze gebeurtenissen in de Westerse landen bekend zijn, omdat binnen de partijen van die landen er over gesproken is. Beide berichten besluiten echter met te zeggen, dat de strijd nu iets geluwd zou zijn. Dit is niet onze indruk, aldus KB/N2. H.B raadt KB/N2 aan dit te vergelijken met de Observer, die hij inmiddels heeft gekregen en deelt mede, dat in de New York Times de Franse partij de schuld krijgt, omdat zij gelekt zou hebben, waarbij gesuggereerd wordt dat zij dit expres zou hebben gedaan. Chroestsjov zou de zaak hebben willen opengooien.

H.C maakt melding van de van Buitenlandse Zaken binnengekomen visumaanvraag van de Tsjech , voor een verblijf van acht dagen in Nederland en acht in België. De man is filmreporter en heeft met radio Brussel zijn verblijf reeds geregeld, echter niet met de Nederlandse radio-omroepen. H.M. Gezant in Praag voelt blijkbaar weinig voor visumverlening, omdat hij als enig resultaat ziet: nóg een tendentius en denigrerend artikel over Nederland in de Tsjechische pers. Buitenlandse Zaken, dit beseffende, heeft blijkbaar niettemin geen bezwaar tegen toelating. Daar de Belgen de man ongetwijfeld zullen toelaten, zal er voor ons niet veel anders opzitten. Dit is hiermede een van de gevallen geworden die wij ad hoc zouden behandelen, aldus H.C

Na discussie wordt besloten dat KB/G morgen er toe zal trachten te krijgen de zaak door te geven aan onze man bij de R.V.D. Het valt binnen diensscope om als belangstellend ambtenaar van "hulp en bijstand" te dienen, hetgeen hij overigens gaarne zal doen.

H.C zal CS over deze zaak met KB/G verbinding laten opnemen.

H.D heeft gisteren Mr. op bezoek gehad om te spreken over de naweën van de affaire Zoals bekend, is deze man op verzoek van Nederland door Euratom teruggenomen uit zijn positie bij de KEMA. De heer Linthorst Homan heeft de Fransman verteld dat Nederland deze stap had gedaan. is hierop ontstemd geraakt, heeft gezegd dat hij dit geen stijl vond en dat hij er niet voor voelde voorzitter te blijven, als dit de koers van Euratom was. Deze (voor de vergadering onbegrijpelijke) reactie van is voor Buitenlandse Zaken aanleiding geweest om enkele maanden geleden eens bij de verschillende ambassadeurs te gaan informeren, wat men daar aan nadere informatie zou kunnen opdiepen wat in deze zaak van nut zou kunnen zijn.

Men neemt aan, dat deze oekaaze ontstaan is uit een overleg Fock/Van Tuyl, geïnspireerd door Fock.

Buitenlandse Zaken heeft echter beseft dat als het er op aankwam de brief weg te sturen, de B.V.D. er wel in gekend moest worden en kwam dan ook zeggen dat hij met veel moeite permissie had gekregen er met ons over te spreken en wel omdat het eerste effect van de brief zou zijn, dat de verschillende landen zich zouden wenden tot de beveiligingsinstanties en dat het vreemd zou zijn als de beveiligingsinstantie van het eigen land er niet van op de hoogte was.

H.D deelt e.e.a. mede om de situatie te schilderen met betrekking tot de Europese gemeenschappen. Het is wel duidelijk, dat de moed van Buitenlandse Zaken om t.a.v. de drie gemeenschappen iets te doen, bijzonder gering is. Buitenlandse Zaken heeft nu al maandenlang het antwoord van de Ministers van Justitie en Buitenlandse Zaken op het verzoek van Euratom om wel antecedenten beschikbaar te stellen van aspirant-Euratomers, binnen, maar heeft niet de moed kunnen opbrengen deze zaak aan te snijden bij Euratom. H.D gelooft dan ook dat deze zaak er door heen speelt.

Sassen heeft de richting van "er moet iets gedaan worden" indertijd positief gesteund. Blijkbaar speelt hij echter een niet zo sterke rol in het college van vijf.

H.D heeft van onze kant het tableau de la troupe gegeven en gezegd dat z.i. op grond van de Belgische beveiligingswet inzake atoomzaken, geen kans zou krijgen bij een Belgische atoominstantie binnen te komen. Verder dat Duitsland met een verbod van de communistische partij zit. Tenslotte heeft H.D de machtige Franse beveiligingsorganisatie t.a.v. atoomzaken in felle kleuren geschilderd. Blijft Italië als een soort onbekende factor. Daartegenover staat, dat het mogelijk is dat men in sommige landen blij is een figuur, die men in nationale atoomzaken minder gewenst acht, te spuien naar Euratom.

H.B gelooft, dat dit met name voor Frankrijk wel eens een zeer sterk argument zou kunnen zijn.

Tenslotte merkt H.D op zich te kunnen voorstellen dat Minister Luns na de besprekingen in Parijs van vrijdag j.l. waar hij het zuur genoeg heeft gehad, niet bereid zal zijn in andere sectoren nog meer narigheid aan te halen.

H.KA komt te spreken over het Verdrag van ons met de Spanjaarden over de tewerkstelling van Spaanse arbeiders, waaruit de passage is weggevallen, waarin personen die communistische of links-extremistische gezindheid hebben worden uitgesloten. Justitie is nu van mening

dat deze passage op ons verzoek is weggevallen, hetgeen niet juist is. Wij hebben alleen gemeend, dat de passage voor ons geen waarde had, omdat Spanje links-extremisten niet zal laten gaan en de Spaanse dienst over rechts-extremisten toch geen inlichtingen zal geven. Wij waren dus besloten deze punten van het Verdrag naar de niet te publiceren briefwisseling over te hevelen.

H.KA gelooft nu, dat wij Minister Toxopeüs hierop attent moeten maken. PH.BVD, die morgen naar Minister Toxopeüs toe gaat, zal enkele regelen op papier krijgen van PH.D om aan de Minister te geven voor het geval er vrijdag in de Ministerraad over wordt gesproken.

14 februari 1961.

OGHTENDBESPREEKING op woensdag 15 februari 1961.

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~
Afwezig: ~~H.BVD~~ - ~~H.K/CH~~

Notulen gisteren:

H.D wijst er verder op dat het de antwoorden van de Ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken zijn die bij Buitenlandse Zaken liggen te wachten op behandeling.

De relletjes, die gisterenavond in Amsterdam hebben plaatsgevonden n.a.v. de moord op Loemmema, zijn door het ANJV georganiseerd, aldus KB/N2.

H.B deelt mede, dat telefonisch gevraagd heeft of wij
bezwaar hebben tegen visumverlening voor een bezoek van enkele Joego-
slaven als reactie op het bezoek van en aan Belgrado. BuZa
had er geen bezwaar tegen, maar wilde er wel op wijzen dat vorig jaar

- visa -

visa voor Joegoslaven die een EVC congres wilden bijwonen geweigerd waren. voelde er wel voor voor soortgelijke gelegenheden visa te blijven weigeren, maar meende in het onderhavige geval een bezoek te kunnen toestaan.
PH.BVD ziet geen reden te weigeren en H.B zal aldus BuZa berichten.

H.D deelt mede dat hem intussen bekend is geworden dat Van Tuyll geen deel had in de geheimzinnigdoenerij tegenover de BVD rondom de vraag van BuZa bij de Ambassadeurs van de Euratomlanden naar aanleiding van de houding door de/ aangenomen.

/heer

H.KA zal PH.BVD herinneren aan het feit, dat H.M. Ambassadeur in Moskou tot 22 februari in het land is.
Onderwerpen voor gesprekken met de heer zijn: de NTS brieven naar Rusland, , en Russische reizigers naar Zuid-Amerika.

15 februari 1961.

OGHTENDBESPREEKING op donderdag 16 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig: ~~H.BVD~~ - ~~OVP~~

H.B klaagt over het feit dat de ochtendbladvoorziening door de firma Van Kleef weer eens stagnatie ondervindt. Ook de tijdschriften waarop de B.V.D. geabonneerd is, laten vaak op zich wachten of verschijnen eenvoudig weken achter elkaar niet

H.KA zal morgen de kwestie met H.ACD bespreken.

Men gelooft, dat er niets tegen is dat een en ander aan de puist wordt bezorgd, nu alom bekend is welke dienst in dit gebouw gezeteld is.

KB/G vestigt er de aandacht op, dat H.M. ambassadeur in Moskou de eerste aflevering van de memoires van SMIRNOV in vertaling heeft toegezonden. Deze verschijnen in een halfmaandelijks blaadje in de Sowjet Unie. De tendenz van het verhaal is dat dit alles is gebeurd in opdracht van Allen Dulles.

PH.BVD heeft met de heer Van Tuyll gesproken over de NTS-brieven, die terug werden gezonden naar de ambassade in Moskou, zogenaamd door verontwaardigde Sowjet burgers in alle delen des lands. De adressen bleken echter door dezelfde persoon geschreven te zijn. Ook de Kamerleden Oud en Burger ontvingen brieven uit Rusland, waarop stond "geretourneerd wegens adres onbekend" en die als afzender hun naam en adres vermeldden, ook geschreven met dezelfde hand.

heeft verteld, dat het hier een wereldwijde actie van de NTS betreft, namelijk dat zij knipsels sturen naar adressen in Rusland. Hun ervaring is dat ongeveer 1/4 hiervan de censuur passeert. De Russen (KGB) hebben nu blijkbaar twee manieren om hier iets tegen te doen, namelijk het terugzenden naar de ambassade met beledigende opmerkingen of de brieven die geen afzender vermelden, van de namen van Nederlandse politici voorzien (als afzender) en terugsturen naar deze heren. Van de 650 verzonden brieven zijn er 50 op deze manier teruggekomen. Hetzelfde heeft men gedaan t.a.v. Westduitsland.

Eerst de heer en vervolgens de ambassadeur zelf hebben geschreven dat dit belastend is voor de ambassade, dat het de goede naam van Nederland geen goed doet, t.a.v. het hooghouden waarvan zij een taak te vervullen hebben etc.

De heer Van Tuyll bleek zich hier niets van aan te trekken en het geheel eens te zijn met PH.BVD dat dit een nobel streven is en dat het geen misdrijf is, geen smaadschrift en dat er voor de Nederlandse Staat geen reden is om hiertegen op te treden. Van Tuyll ging zelfs zo ver te zeggen dat wij moesten zorgen alle brieven van de ambassade in handen te krijgen, zodat de NTS een duidelijk beeld kreeg van het percentage geretourneerde brieven. In ieder geval schijnt de KGB wel met het geval in zijn maag te zitten, gezien het feit dat zij zoveel moeite doen er tegenin te gaan.

PH.BVD heeft de heer Van Tuyll ingelicht over het gesprek dat wij gehad hebben betreffende de noodzaak van een nadere interpretatie van het begrip staatsgevaarlijk t.a.v. Indonesië, als het ooit tot vijandelijkheid mocht komen. Van Tuyll begreep dit volkomen.

PH.BVD en H.KA hebben gisteren rondgetobd met Minister Toxopeüs, die met Minister Beerman over het toelatingsbeleid van Chinezen moest praten, maar over geen enkel stuk beschikte. H.K/CH was in Engeland, PH.BVD zat op de vergadering Inwendige Veiligheid en het eind is geweest, dat Minister Toxopeüs naar de kapper is gegaan.

PH.BVD zal zeggen, dat de Minister hem in het vervolg tevoren van dergelijke besprekingen op de hoogte stelt, zodat hij door ons van stukken kan worden voorzien.

H.D deelt het volgende mede:

In de Inwendige Veiligheid vergadering van gisteren is aangekondigd dat de B.V.D. in overleg met O.O. en V., de P.T.T. een opgave zal doen toekomen van de telefoon- en telexaansluitingen, welke ter verzekering van de Inwendige Veiligheid bij het ontstaan van de buitengewone omstandigheden dienen te worden uitgesloten.

Deze opgave zal dus komen in de plaats van de relletjeslijst Felderhof, destijds door aan de P.T.T. in bewerking gegeven. Het tijdstip van deze uitsluiting zal niet later moeten zijn dan het uitvoeren van de arrestaties.

Het hebben van deze lijst heeft het karakter van een extra zekerheid in het patroon "ontnemen van communicatiemogelijkheden".

H.B vraagt of dit betekent dat wij de -lijsten bij de verschillende telefoondirecteuren neerleggen. H.B had begrepen dat wij deze zaak

zouden entameren na het vertrek van . .
H.D zet uiteen waarom dit een al te moeilijke boodschap voor hem zou zijn geweest en gelooft dat wij de sprong maar moeten wagen.
Afgesproken wordt dat D, B (PH.B) en C (CRD) gezamenlijk overleg zullen plegen t.a.v. de personen die op de lijst moeten komen te staan.

H.D heeft daarom de zaak via dit kanaal aangesneden, omdat wij er alleen dan een greep op kunnen krijgen, omdat dan de P.T.T. zal moeten uitvoeren wat van Binnenlandse Zaken (O.O. en V.) komt.
H.B is geneigd aan de gehele operatie een bijzonder geringe betekenis toe te kennen, terwijl KB/N2 er op wijst dat wij wel met een lijst moeten komen, omdat het anders een zonderlinge indruk tegenover de P.T.T. maakt als wij in de lucht bleven hangen.
Men is het er over eens, dat de nieuwe lijst in ieder geval drastisch beperkt zal moeten worden.

Verder heeft H.D weinig waardering voor het beleid van de heer Mijnlieff t.a.v. de uitvoering van het Inwendige Veiligheid-rapport.

PH.BVD deelt verder mede, dat in Groningen nu zal worden opgericht het Vredesinstituut, dat van Amerikaanse zijde een crediet krijgt van 100.000 dollar en waaraan psychologen, sociologen en medici verbonden zullen zijn. Voorzitter zal worden onze ambassadeur bij de V.N., en vice-voorzitter wordt

H.B zegt, dat op zichzelf op het instituut en de achtergrond daarvan in de V.S. niets is aan te merken.
Zoals KB/G echter opmerkt, het zal er helemaal van afhangen, wat de andere kant er van maakt. Het instituut zal voornamelijk de oorzaken van de oorlog bestuderen, om aldus het gevaar hiervoor zo veel mogelijk te verminderen. Dit is natuurlijk voor zowel Oost als West van belang en ongetwijfeld zullen de Russen proberen de studieresultaten in anti-Westerse propaganda om te zetten, aldus H.B.

16 februari 1961.

8

OGHTENDBESPREEKING op vrijdag 17 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~QW~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.K/CH~~

KB/N2 heeft nog geen nadere berichten over een grote demonstratie die gisterenavond zou worden gehouden en die georganiseerd werd door het A.N.J.V. en de partij beide. De politie was tijdig gewaarschuwd. De courantenberichten vermelden de arrestatie van één jongeman, die zich tegen de politie verzette.

H.D vertelt, dat een ambtenaar van Economische Zaken vertrouwelijk gerubriceerde stukken van de BEB heeft verkocht aan een public relations bureau in Den Haag, dat deze stukken gebruikte voor het voorlichten van hun relaties. De betreffende ambtenaar heeft inmiddels uit eigen beweging ontslag aangevraagd.

Minister De Pous heeft de zaak in de Ministerraad gebracht. Wij zijn echter bij de BVA, de heer , geweest om hem te zeggen dat wij wel verwacht hadden van deze zaak in kennis te zijn gesteld. (Wij hadden onze wetenschap langs een andere weg verkregen.)

deelde mede, dat de rijksrechercheur is ingeschakeld en dat hij, , opdracht had gekregen van de Secretaris-Generaal, prof. , en de plv. Secretaris-Generaal, Mr.dr. , er niet over te praten met de B.V.D. De rijksrechercheur is overigens blijkbaar tot geruststellende conclusies gekomen, dat alleen sprake is van ter beschikking stellen aan het betreffende bureau. Wij hebben niettemin gesteld, dat de B.V.D. hier wel degelijk iets mee te maken heeft en de heer zal in deze zin met Mr. spreken. Wij zullen dan afwachten en mocht er geen reactie komen, dan zullen wij zelf naar de heer toe gaan.

heeft door het geval tenminste aan statuur gewonnen, want hij is daardoor in contact gekomen met de Secretaris-Generaal en zelfs met de Minister.

Overigens is het weer betreurenswaardig, dat de Minister van Binnenlandse Zaken, noch de P.G. of zijn rijksrechercheur iets tegen ons gezegd hebben en dat Economische Zaken zelf de zaak voor ons geheim wilde houden. BEB-informatie kan van zeer grote waarde zijn voor de tegenstander en het moet worden uitgezocht of inderdaad het public relations bureau het laatste adres is geweest, aldus H.C en KB/G.

PH.BVD heeft gisteren de kwestie van de staatsgevaarlijkheid in verband met Indonesië met Minister Toxopeüs besproken. De

- Minister -

Minister ging ermee accoord dat wij met de Directeur-Generaal van Politie over dit onderwerp gaan praten. Minister Toxopeüs had verteld hoe de toedracht was geweest bij de vergadering met Minister Beerman, Mrs. Tenkink en Fonteyn over het toelatingsbeleid Chinezen. Deze drie heren hadden hem een verhaal verteld waar hij niets van begrepen had, omdat hij volkomen onvoorbereid ter vergadering was verschenen.

KB/G heeft een gesprek gehad met de heer _____ van G2B. G2 overweegt een vaste liaison bij de BVD te plaatsen in de persoon van de heer _____, die dan opdracht zou krijgen dagelijks bij PH.C de stukken door te nemen om na te gaan of er materiaal bij is dat voor G2 van belang zou kunnen zijn. _____ liet zich in vage termen uit, zo vaag, dat KB/G zich afvroeg of hier iets achter zit, en of deze démarche ergens verband houdt met het feit, dat het proefjaar van het statuut MID/BVD op 1 april a.s. afloopt. Verder vraagt KB/G zich af waarom dat plan niet via Kolonel _____ naar voren wordt gebracht.

Het is mogelijk, dat de geringe medewerking die G2 van de BID krijgt, deze terugslag heeft. Het was namelijk opmerkelijk, dat _____, die toch een G2B man is, vertelde dat de BID zeer langzaam werkt, en dat het zeer storend voor de MID is dat de BID niet over experts op militair gebied beschikt, zodat ze eigenlijk niet voldoende zijn toegerust voor de ondervragingen en G2 ze steeds vragenlijsten moet meegeven. Zij wilden ook een dergelijke liaison bij de BID plaatsen _____, want wat er nu zat (een man bij de BID op kantoor) was niet voldoende. Zij wilden er iemand hebben, die helemaal meespeelt en bij de planning zit. Kolonel _____ heeft (volgens BID informatie) dingen gevraagd aan de BID, die typisch provocatief zijn, zoals de spoorweggegevens uit Oostduitsland, terwijl hem bekend moest zijn dat _____ gezegd had er geen interesse meer voor te hebben

_____ liet er zich niet over uit, of _____ behalve naar contra spionage gegevens voor de militairen, ook moest zoeken naar positive intelligence leads. Wel zei hij, dat G2 eigenlijk niets heeft aan onze 3-maandelijkse overzichten van de vijandelijke questionnaires, "dat kon hij zelf ook bedenken". Hij was er meer op uit om kennis te nemen van positieve gegevens, o.a. wat de vijand wel op het spoor was. Dit kon z.i. alleen als iemand met een militair oog de zaak bekijkt. Verder zou hij willen gaan werken op bepaalde dingen, die nog nooit zijn voorgekomen in de vragenlijsten van de tegenpartij.

G2B wil belangrijke zaken in de NATO kunnen brengen, zodat ze daar niet alleen hun hand hoeven op te houden. Toen KB/G had aangeboden zijn praatjes aan de haard, die hij voor G2 placht te houden, maar waarmee hij na 1-4-1960 is gestopt, te hervatten, was de reactie van _____: "nee, maar niet".

H.C neemt aan, dat _____, die volgens KB/G iemand is die lacunes in de wetenschap (witte plekken) van zijn bureau coûte que coûte wil aanvullen, waarschijnlijk achter dergelijke witte plekken bij _____ is gekomen en hem heeft gezegd hierin verbetering te brengen. Over het in het statuut genoemde liaison bureau is nog steeds niet nader gesproken, aldus H.C. PH.BVD kan zich niet voorstellen, dat er niet een vóórfase is geweest en vraagt hoe het contact met _____ van afdeling C is geweest.

H.C antwoordt, dat C weinig verschillen van mening met _____ heeft gehad, maar dat deze de laatste tijd behoorlijk klem heeft gezeten. Het kan zijn

dat veel verder wil gaan dan hij, ook omdat G2B meer gaat meespelen. Zo zijn er tekenen, dat G2B langzamerhand wordt opgenomen als G.S. sectie. H.C geeft een voorbeeld, waarbij G2B door de G.S. bij een policy kwestie werd betrokken.

H.C is echter bang, dat waar zowel G2 als wij nog in een betrekkelijk vroeg stadium zijn, waar zich nog competentie kwesties voordoen, wij toch steeds hoger zullen moeten grijpen dan de persoon van . Wat zelf betreft, heeft H.C een gunstige ervaring in de zaak, waar G2B tot H.C's grote verbazing veel te passief was.

PH.BVD vertelt in dit verband dat indertijd bij hem is geweest en hem hulp vroeg bij het opsporen van een lek, waardoor het nieuwe reorganisatieplan van het lever in verschillende Gelderse couranten was gekomen

PH.BVD heeft zijn hulp toegezegd, maar heeft als conditie gesteld, dat hij de kring van mensen moest weten, die tot de informatie acces hadden kunnen krijgen. Dit heeft PH.BVD later tegen herhaald, die voor dezelfde kwestie bij hem was. heeft hierna niets meer van zich laten horen. Generaal , die PH.BVD gisteren sprak, bracht ook het uitlekken van de legergeheimen, zoals de opvolging van de Chef Staf ter sprake. Hij dacht, dat uit een soort "esprit de corps" geen namen had willen weggeven.

KB/G geeft een voorbeeld, waaruit blijkt dat toch ook sportief kan meewerken.

KB/N2 heeft enige malen de ondervinding opgedaan dat zijn beloften niet nakomt.

H.KA spreekt er over, dat de COBO, die gisteren bijeen is geweest, nu wel gaat werken om een oorlogsbestemming van de B.V.D. klaar te maken, maar dat het eigenlijk maar op een eiland werken is, omdat er geen enkele zekerheid is en je het nooit weet bij de militairen.

H.C spreekt er nog over, dat de militairen op SHAPE zaken bespreken, waarvoor ze tevoren door ons gebriefed hadden moeten worden, want zoals Goedhart H.C eens verteld heeft, staan er vele punten op de agenda die op ons terrein liggen.

KB/G gelooft resumerend, dat wij het beste kunnen zeggen, dat wij een gesprek willen voeren over de algehele toestand.

PH.BVD vindt dit een goed idee, omdat dan over de brug moet komen.

H.C memoreert, dat hem heeft verteld , dat Hollert t.a.v. het Statuut MID/BVD van mening is, dat dit er nu eenmaal is en dat hij op basis daarvan gaat werken. H.C vindt het ook een goed idee, dat men om de tafel gaat zitten - dit mag echter niet op lager niveau dan Kolonel

. Wij zullen hem uitnodigen hier te komen.

17 februari 1961.

OGHTENDBESPREKING op zaterdag 18 februari 1961

Aanwezig: ~~PH. BVD~~ - ~~H. RA~~ - ~~QVJ~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~ - ~~H. E/CH~~
Afwezig : H. BVD

H.B vraagt of de telefonistes instructie kunnen krijgen dat zij gesprekken die over de telefoonboeklijn binnenkomen, niet zonder meer doorgeven. Betrokkenen worden dan zonder waarschuwing voor een situatie gesteld, bijvoorbeeld dat zij moeten antwoorden op vragen. Als voorbeeld noemt H.B, dat BAB gisteren door de P.v.d.A. werd opgebeld met verzoek om inlichtingen over het Internationale Culturele Instituut. H.D meent, dat er een instructie is, namelijk dat deze gesprekken uitsluitend moeten worden doorgegeven aan twee mensen van E IX. H.KA zal de zaak bekijken.

H.D heeft in verband met de staatsgevaarlijkheid t.a.v. Indonesiërs in het geval van een conflict, opgezocht wat de Inwendige Veiligheid inder tijd als definitie geleverd heeft. Het uittreksel van het rapport Inwendige Veiligheid stelt: Verzekering van de inwendige veiligheid in buitengewone omstandigheid is naar het oordeel van de Afdeling Inwendige Veiligheid het voorkomen dat door acties, gepleegd door subversieve elementen of groeperingen van welke nationaliteit dan ook, afbreuk wordt gedaan aan het Nederlandse verdedigingspotentieel dan wel het vijandelijk oorlogspotentieel wordt versterkt.

- PH.BVD heeft -

PH.BVD heeft zich inderdaad in dezelfde zin geuit en gelooft dat deze definitie een nuttige basis zal vormen.

18 februari 1961.

OGHTENDBESPREEKING op maandag 20 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig: ~~H.BVD~~ - ~~OVJ~~

PH.B vraagt of het bekend is dat de heer _____ als consul-generaal in
Hamburg Mr. _____ gaat opvolgen.
Men vraagt zich af hoe de samenwerking met _____, de consul aldaar,
zal zijn. H.C desgevraagd, beschrijft deze als niet een positief gevaar,
een neuroticus, waaryn je nooit helemaal van op aan kunt.

PH.BVD deelt mede, dat H.M. ambassadeur in Moskou a.s. donderdag om
10.00 uur hier komt. D en C zullen gezamenlijk een gesprek met Mr.
hebben en B (BAB) apart.
PH.BVD zal het programma regelen.

- PH.B vindt -

PH.B vindt, dat er zich een vreemde ontwikkeling voordoet in de zaak. De Waarheid vermeldt dat aangifte is gedaan dat uit een auto de tas van professor _____ is ontvreemd, met gegevens op het gebied van de kernphysica, en verder, dat het niet onmogelijk was, dat het document dezer dagen aan De Waarheid zou worden aangeboden.

PH.B houdt het voor mogelijk, dat dit een doorgestoken kaart is en dat de communisten zelf de tas hebben gestolen.

H.D stelt voor dat hij met _____, BVI Reactor Centrum Nederland, gaat spreken.

H.D heeft een verslag van de I.D. Utrecht van een koffietafel-gesprek dd. 16 december 1960 van de ^{Handwritten: J. K. van der} Vereniging Wetenschappelijk onderzoek, afdeling Utrecht. Men verdiept zich erin, in hoeverre geheimhouding van onderzoeken in de universitaire sfeer nodig zal zijn. Het merkwaardige is, dat men hier niet helemaal negatief tegenover staat, hetgeen men van dit gezelschap (o.a. _____, _____, Minnaert, _____) zou hebben verwacht.

20 februari 1961.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 21 februari 1961

21/2

Aanwezig: PH.BVD - H.KA - OVJ - H.B - H.C - H.D - KB/G - KB/N - H.K/CH

Afwezig : H.BVD

H.C doet mededeling van een over de telefoonboeklijn binnengekomen melding over een Nederlandse ambtenaar, die een verrader zou zijn en waar CRD op uit is.

H.C komt terug op de in Sliedrecht gevonden portefeuille

De snippets hebben een brief opgeleverd, waaruit de identiteit van de schrijver vastgesteld is kunnen worden. Deze hoort thuis in een bij uitstek vaderlandslievend milieu. De bedoeling is dan ook via de methode van de directe vraagstelling meer te weten te komen. De zaak is in behandeling bij CS, omdat er Poolse namen in de brief voorkwamen.

H.C heeft verder bij D laten vragen of zij bij het R.C.N. kunnen nagaan wat de inhoud van het gevonden stuk over atomic propulsion waard is.

H.D deelt mede, dat zaterdagavond over de radio blijkbaar al de verloren tas van professor _____ is omgeroepen. H.D vraagt zich af, of dit geen publicity stunt kan zijn.

Professor _____ is waarschijnlijk in 1958 uit Indonesië teruggekomen - hij is tot nog toe niet opgedoken in de atoomhoek.

H.D heeft _____ aangekondigd gekregen, dat Marine schepen wil laten repareren bij de Amsterdamse Droogdok Maatschappij en dat zij daarvoor zouden komen met fiches van het personeel, omdat zij de foute arbeiders geen toegang willen geven tot deze schepen. De A.D.M. heeft altijd geweigerd de beginselen van beveiliging te onderschrijven en wij hebben onze onderhandelingen hierover met de directie ~~xxxxxxxx~~ dan ook al jaren geleden gestaakt. Het komt er op neer dat zij zeggen, dat zij ook met communisten onder het personeel hun schepen wel zullen bouwen. Het is dus niet onmogelijk, aldus H.D, aangezien het percentage gesignaleerden

bij de A.D.M. zeer hoog is, dat de voornoemde toegangseisen van de Marine enige commotie zullen geven onder de arbeiders.

H.D had dus gedacht de situatie bij de A.D.M. tegenover Marine uit de doeken te doen en hen te waarschuwen, zodat zij eventueel de zaak nog eens kunnen aankijken.

Op vraag OVJ of de zaak niet kan worden opgelost door eenvoudig de "schone jongens" bij het werk voor Marine in te delen, zegt H.D, dat het niet zo gemakkelijk is dezen te vinden bij de A.D.M.

PH.BVD vraagt zich af of de Directie, nu er een direct commercieel belang voor hen in het geding is, niet méér voor rede vatbaar zal zijn, als D nu nog eens met ze zou gaan praten.

H.B herinnert zich, dat jaren geleden bij een dergelijke reparatie voor Marine voor de beveiliging eenvoudig was teruggevallen op de kernbewaking, die aan boord steeds achter blijft.

H.D zal beginnen met meer feiten te vragen bij Marine. Zo zal van het aantal benodigde arbeiders afhangen of screening door te voeren is.

21 ^{febr} januari 1961.

OCHTENDBESPREEKING op woensdag 22 februari 1961

Aanwezig: ~~H.KA~~ - OVJ - H.B - H.C - H.D - KB/G - ~~KB/N~~ - H.K/CH
Afwezig : H.BVD - PH.BVD

H.KA kondigt een circulaire aan alle afdelingshoofden aan, waarin wordt medegedeeld dat aan H.BVD per 1 april a.s. op zijn verzoek eervol ontslag is verleend onder dankbetuiging voor de vele gewichtige diensten aan den lande bewezen.

Bij een ander KB, van 8 februari j.l., is per 1 april 1961 PH.BVD als opvolger van H.BVD benoemd.

Na 1 april 1961 zal OVJ als PH.BVD optreden en dan ook de dienstaanduiding PH.BVD krijgen.

KB/G overhandigt aan OVJ, later bestemd voor H.KA, een artikel uit de N.R.C. van de correspondent te Moskou, waarin fel wordt gereageerd op de schrijverij van SMIRNOV in het Russische jeugdblad.

H.C deelt mede, dat de melding over de ambtenaar (notulen gisteren) op niets berustte.

H.C kreeg een telefoontje van de heer van Bureau Vreemdelingen-
zaken (Directie Algemene Zaken) van Buitenlandse Zaken met het verzoek
om de nieuwe secretaris voor Boedapest vandaag te briefen. Om te beginnen
heeft het bureau Vreemdelingenzaken hier niets mee te maken en moet
D.B.D. zich t.a.v. een routine-briefing van diplomaten tot KO wenden
en ten tweede is het geen manier om een briefing bij
de B.V.D. ongeveer op dezelfde wijze te behandelen als een injectie tegen
de typhus.
H.C zal zien of CS of CS1 tijd hebben.

H.B ziet in de courant dat het overleg in de Grafische weer moeilijk-
heden oplevert. Gisteren is blijkbaar een korte staking bij het Vrije
Volk geweest die daarmee verband houdt en ook bij het Handelsblad waren
moeilijkheden. Van de afgesproken 4½% is 4% goedgekeurd.

Op verzoek van H.B zegt H.KA toe PH.BVD te zullen mededelen, dat Mr. bij B zal beginnen, omdat BAB 's middags naar de CVIN-voorbepre-king moet. H.B denkt, dat BAB niet meer dan drie kwartier nodig heeft, zodat om 11.00 uur Mr. bij C/D zou kunnen beginnen.

H.KA vertelt een fijn trekje van Mr. , die ons copie van een brief van H.M. ambassadeur in Moskou toezendt, waarbij een copie van een artikel in "China Reconstructs", waarbij afbeeldingen worden afgedrukt van hartelijke omhelzingen tussen Chinezen en Russen in het kader van de Russisch/Chineze vriendschapsvereniging.
 bedoelt hier kennelijk mee: "en toch".

22 februari 1961.

OCHTENDEBESPREKING op donderdag 23 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~QVO~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : H.BVD

Ten aanzien van het afbreken van de relatie met POLITEIA door de Partij v.d. Arbeid zegt men, dat er twee mogelijkheden zijn: òf de studentenvereniging gaat op de fles òf zij gaat nog verder naar links. Voor ons is dit besluit van de P.v.d.A. in ieder geval een teken aan de wand.

KB/G kondigt aan dat de tweede man van een bezoek komt brengen. KB/G heeft hiervoor een concept-programma opgesteld en zou deze Petrov-specialist een causerie willen laten houden over Petrov. Het bezoek zal in principe 2½ dag duren. Desgevraagd verklaart H.B, dat hij voor B ongeveer een halve dag nodig denkt te hebben.

23 februari 1961.

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 24 februari 1961

Aanwezig: ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : H.BVD - ~~PH.BVD~~

KB/G slaat aan op een K/CH melding, dat dokwerkers in Rotterdam 19 of 20 uit China afkomstige kisten bestemd voor de Chinese Vertegenwoordiging aan boord van het schip "Gravenor Explorer" hebben opengebroken.

H.B ziet in De Volkskrant, dat Mr. de Rijke waarschijnlijk de zetel voor de Europeanen in de Nieuw Guinea Raad zal krijgen en dat hij de steun van JOUWE en Kaisipo heeft gekregen. Ook vermeldt De Volkskrant, dat De Rijke met steekpenningen gewerkt zou hebben. H.B is bang, dat de goede naam van het Europese en in het bijzonder het Nederlandse element hierdoor aanzienlijk zal worden geschaad.

H.B deelt mede, dat BAB Mr. een uitvoerige uiteenzetting heeft gegeven over wat wij weten over de Moskouse conferentie van de communistische partijen. Mr. heeft zich bepaald tot luisteren en geen positieve reactie gegeven.

De heer heeft verder de aandacht gevestigd op het gevaar van de grensliberalisatie met België en Luxemburg. Nederland houdt zich over het algemeen goed aan de voorschriften, de Belgen gooien er met de pet naar en hoe vreemd het bij de Luxemburgers toegaat, kon de heer getuigen, omdat hij momenteel de belangen voor de Luxemburgse gezant in Moskou behartigt. Het zal niet lang duren, had gezegd, of de Russen komen hier achter en zullen zich uitsluitend via deze landen toegang tot de Benelux verschaffen. H.C had geantwoord, dat wij het dan ook moeten zoeken in een hechtere samenwerking met de betreffende diensten.

24 februar 1961.

8

OCHTENDBESPREEKING op zaterdag 25 februari 1961

Aanwezig: PH. BVD - H. KA - OVG - H. B - H. G - H. D - KB/G - KB/N - H. V/CH

Afwezig : H. BVD

Naar aanleiding van de KB/N dagstaat, memoreert H.B dat Paul de Groot het in een van zijn gesprekken heeft gehad over "de mantelorganisaties, zoals de BVD dat noemt".

KB/G heeft professor van de Vrije Universiteit bezocht, die vertelde over de Poolse professor, die enige tijd op bezoek was geweest en zojuist afscheid had genomen. Professor had zeer bedankt voor de gastvrijheid in Nederland en bleek onder de indruk te zijn gekomen van zowel het wetenschappelijk kunnen in Nederland als de vrijheid van studie, namelijk dat men zijn eigen studierichting kan kiezen. Verder was het een openbaring voor de professor, dat men in Nederland vrij rond kan reizen en dat men ook voor een reis naar het buitenland, geen uitreisvisum nodig heeft. Dit laatste kon hij zich bijna niet voorstellen. De Poolse gezant alhier heeft ter ere van professor een diner aangeboden op de ambassade, waarbij hij zes professoren met dames heeft uitgenodigd maar er geen enkele andere diplomaat van zijn legatie bij heeft gevraagd. Professor beschreef als een uitermate intelligent mens. Hij deed geen enkele poging zijn gasten uit te horen, maar hij bleek toch door de communistische denkwijze te zijn aangetast, getuige het feit dat hij zich eenvoudig niet kon voorstellen dat aan de jongste Kabinetscrisis in Nederland niet een of andere dieper gelegen oorzaak ten grondslag lag.

H.B heeft een melding van de Amsterdamse Vreemdelingendienst over het toelaten van een drietal Poolse Joden, die in Amsterdam bij het inrichten van een Auschwitz tentoonstelling medewerking zullen verlenen. Als referentie geven zij op . De politie ziet geen bezwaar en geeft gunstig advies in overweging als de BVD niet over andere gegevens beschikt. H.B gelooft echter dat de kans groot is, dat dit drietal zich zal gaan uitlaten over de Duitse Bondsrepubliek en de zojuist benoemde Opperbevelhebber, Generaal . B heeft een antwoord geconcipieerd, dat het Auschwitz Comité communistisch is, dat men adviseert het visum te weigeren en als dit niet mogelijk is, schriftelijke garantie te verlangen dat zij zich niet zullen richten tegen de Duitse Bondsrepubliek en haar Overheid. Het antwoord zal via CS worden teruggeleid en de heer zal afschrift krijgen.

H.B deelt mede, dat hetgeen hij reeds mondeling had gehoord, namelijk dat de Trotskisten de Chinese lijn kiezen, nu wordt bevestigd.

H.B gelooft, dat dit van voldoende belang is om een serieuze poging te doen onze gegevens over de Trotskisten verder te completeren, hetgeen zeer moeilijk is daar het kringetje klein is, militant en zeer conspiratief, hetgeen het opereren

- bemoeilijkt. -

bemoelijk. H.B weet niet hoe de Chinezen zullen reageren, maar als de Trotskisten als verlengstuk van de agressieve Chinese politiek zouden gaan optreden, zou dit niet toe te juichen zijn.

KB/N gelooft niet dat de Chinezen de Trotskisten ooit zullen accepteren, omdat zij daardoor hun positie t.o.v. de andere partijen al te zeer verzwakken. Bovendien is de Trotskistische groep niet belangrijk genoeg om zich daarvoor zo te compromitteren.

H.B wijst er op dat het Trotskisme in Ceylon, dat toch tot de Chinese invloedssfeer behoort, een massabeweging is en dat de Trotskisten daar rijkelijk in het Parlement zijn vertegenwoordigd. Bovendien merkt H.B op, dat de stellingen van de Chinezen van de laatste tijd allerlei trotskistische elementen in zich hebben. H.B zal BOG opdracht geven alles wat wij hebben over het Trotskisme, bij elkaar te vegen

H.B kan geen antwoord geven op de vraag van H.D hoe dit mogelijk zal uitwerken t.a.v. DRENT, ambtenaar van de Scheepvaartinspectie, die vrij hoog in de trotskistische beweging zit.

OVJ deelt in dit verband kort mede, dat een paar Duitse journalisten van de Stern in gezelschap van Joop Zwart in Nederland waren om een verhaal over de -zaak bij elkaar te krijgen.

H.D laat een drietal tekeningen zien voorzien van ondertekeningen, die de MARID met tussenpozen van een week heeft aangeplakt, in het kader van de security opvoeding. Dit lijkt een goede methode om de zaak aan te pakken.

H.K/CH heeft gisteren een memorandum van aan Van Tuyll in copie doorgestuurd gekregen van H.KA ter bespreking in de ochtendvergadering. Het betreft een bericht in de Limburgse Koerier, dat Westerling zijn diensten zou hebben aangeboden aan Tsjombe.

H.K/CH gelooft niets van dit hele bericht,

H.K/CH heeft gehoord dat gisterenmiddag door de radio is omgeroepen dat de heer Jongejans tegen de Russische gezant is opgelopen en dat zich een woordenwisseling heeft voorgedaan. Er zijn geen nadere gegevens bekend.

25 februari 1961.

OGHTENDBESPREEKING op maandag 27 februari 1961

Aanwezig: PH. BVD - H. RA - O.V.J. - H. B. - H. C. - H. D. - KR. H. - KR. N. - H. K. CH
Afwezig : H. BVD

H.C memoreert dat enige tijd geleden een Russische physicus, professor is aangekondigd voor een bezoek aan de universiteit Groningen. Wij vernamen dit van de Visadienst en hebben gezegd te willen afwachten totdat O.K. en W. ermee op de proppen kwam, hetgeen nu het geval is. staat in het handboek van Russische mannen der Wetenschap als zodanig vermeld.

H.C stelt de vraag, wat voor adviezen de Regering van ons verwacht en aan wie wij moeten adviseren. Deze culturele uitwisseling is volkomen ongecoördineerd, zo komen er twee Slavisten bij professor en een professor in de Oceanografie bij professor in Delft, welk laatste bezoek weer via Buitenlandse Zaken loopt. Een der referenten van is professor

Bij de hierop volgende discussie komt naar voren dat

- a) onze pogingen een coördinatie tot stand te brengen, jammerlijk zijn gestrand ;
- b) O.K. en W. zich alleen met die gevallen bemoeit waarin zij financiële subsidie verleent. Dit heeft H.B ongeveer 1½ jaar geleden van vernomen ;
- c) echter ook sommige uitwisselingsbezoeken ten laste van de universiteitsbegroting komen;
- d) , die ons kennelijk erbij haalt om zich achter ons naar hij hoopt negatief antwoord te kunnen verschuilen, als kabinet-chef geen beleidstaak op het gebied van culturele uitwisseling heeft;
- e) er t.a.v. de Nederlandse professoren die achter het IJzeren Gordijn reizen, wél een centralisatie bestaat, omdat de reiskas hier het centrale punt is.

H.C vindt dat een eventuele terechtwijzing niet aan het adres van O.K. en W. maar aan dat van moet worden gericht. H.C zal in ieder geval op de aanvraag van professor negatief adviseren, met copie voor Buitenlandse Zaken. Tevens zal H.C een brief schrijven dat

- het -

het opvalt dat deze zaken via drie verschillende schijven, t.w. O.K. en W., de Visadienst en Buitenlandse Zaken, lopen.

H.B komt te spreken over de circulaire, waarin de benoeming van PH.BVD als Hoofd van de B.V.D. bekend wordt gemaakt en wenst PH.BVD met deze benoeming geluk.

De vraag is opgekomen of wij onze relaties niet officieel van deze benoeming op de hoogte moeten stellen, aldus H.B.

Men is algemeen van mening dat, om zure opmerkingen en vragen te voorkomen, al onze relaties - het maandoverzicht alleen wordt al aan meer dan 300 adressen gezonden - in een officieel schrijven tegen 1 april a.s. op de hoogte moeten worden gesteld.

PH.BVD zal het even bekijken.

Op vraag H.KA zegt H.K/CH dat het bericht over Jongejans als volgt is. In een vergadering van de World Health Organization in Perzië zou een Russische ambassadeur nog al te keer zijn gegaan tegen de "koloniale gebieden". Daar schijnt Jongejans tegenin te zijn gegaan.

27 februari 1961.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 28 februari 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~ONS~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~

Notulen gisteren:

H.C vestigt er de aandacht op, dat hij over professor niet
"negatief zal adviseren", maar "zal berichten dat over bij ons niets
bekend is".

H.C zal dit mondeling doorgeven, maar het zal in de brief aan
worden geïncorporeerd.

Naar aanleiding van de KB/N dagstaat merkt men op dat dit vrij ver gaat en
PH.BVD vindt het een aardig berichtje voor de heer ; .

H.B leest voor hoe boos De Waarheid is over de televisie-uitzending van Dr.L. de Jong over de februari-staking.

H.K/CH refereert aan het verzoek van vijf Chinese studenten om in Nederland te worden toegelaten, teneinde de Nederlandse taal te studeren

Hierover zijn démarches in Peking en hier door ondernomen. Buitenlandse Zaken heeft de eis van de reciprociteit gesteld, alsmede de eis dat zij inderdaad zouden gaan studeren en ook examen zouden doen. Deze kwestie was nog hangende toen H.K/CH de sectie van de heer Jongejans overnam. H.K/CH heeft nu gehoord dat in Denemarken vier studenten in de Deense taal zijn opgedoken. Dit zijn vier van de vijf, die eerst zo nodig Nederlands moesten leren. De Chinezen hebben het dus blijkbaar in Denemarken zonder de condities gedaan gekregen.

PH.BVD deelt desgevraagd mede, dat hij de numerus clausus kwestie wel bij Van Tuyl heeft gedeponereerd, maar dat deze het nooit aan de Chinezen heeft doorgegeven. Buitenlandse Zaken houdt de numerus clausus alleen intern aan. H.K/CH merkt op, dat het duidelijk is dat de Chinezen inderdaad geen idee hebben dat er een numerus clausus bestaat. Een week geleden is er tot verbazing van H.K/CH wéer een Chinees bij gekomen. Op zijn vraag heeft Buitenlandse Zaken H.K/CH medegedeeld dat de numerus clausus per 1 januari is ingegaan en dat het visum voor deze Chinees op 28 december was afgegeven.

28 februari 1961.